

Forsvarsdepartementet

Tildelingsbrev for Forsvarsmateriell 2023

1. januar 2023

Innhold

1.	Innledning	2
2.	Helhetlig styring av forsvarssektoren	2
3.	Hovedutfordringer og prioriteringer 2023	3
4.	Forsvarsmateriells effekt- og resultatmål	4
	Effektmål: Materiell og tjenester som møter Forsvarets behov er tilgjengeliggjort på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte	4
4.1.	Forsvarsmateriells resultatmål	5
4.1.1.	Resultatmål 1: Fremskaffelse av materiell og tjenester til avtalt tid, kostnad og ytelse ..	5
4.1.2.	Resultatmål 2: Effektiv eierskaps- og materiellforvaltning	7
4.1.3.	Resultatmål 3: Et beredskapsklart Forsvarsmateriell	8
5.	Forutsetninger for og forventninger til måloppnåelse.....	9
5.1.	Modernisering og effektivisering.....	9
5.2.	FNs bærekraftsmål	10
5.3.	Forebyggende sikkerhet.....	11
5.4.	Internkontroll og virksomhetsstyring.....	12
5.5.	Personell og kompetanse	12
5.6.	Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad	13
6.	Fellesføringer	13
6.1.	Lærlingeplasser skal stå i rimelig forhold til virksomhetens størrelse.....	13
6.2.	Redusere konsulentbruken	14
6.3.	Økt bruk av fjernarbeid som kan styrke lokale fagmiljø og gi distriktspolitisk gevinst	14
7.	Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2023	15
7.1.	Risikovurderinger og rapportering i 2023	15
7.2.	Styringskalender: Tentative frister og milepæler i 2023	15
8.	Budsjetttrammer for 2023	16
8.1.	Økonomirapportering	17
9.	Delegering av fullmakter	18
9.1.	Merinntektsfullmakt	18
9.2.	Fullmakt til nettobudsjettering av salgsomkostninger	18
9.3.	Investeringsfullmakter	18
9.4.	Bestillingsfullmakter	19
9.5.	Fullmakt til å behandle erstatningskrav for tingskader.....	19
10.	Statistikk.....	19
11.	Vedlegg	19

1. Innledning

Forsvarsdepartementet viser til Stortingets behandling av Innst. 87 S (2020–2021) til Prop. 14 S (2020–2021) *Evne til forsvar – vilje til beredskap, Langtidsplan for forsvarssektoren*, Innst. x S (2021–2022) til Prop. 1 S (2022–2023) og Innst. 420 S (2020–2021) til Prop. 75 S (2021–2022) Investeringar i Forsvaret og andre saker. Det vises også til Innst. 507 S (2020–2021) til St. meld 17 (2020–2021) *Ny forsvarsindustriell strategi*, samt til Innst. 392 S (2021–2022) til Meld. St. 10 (2021–2022) *Prioriterte endringer, status og tiltak i forsvarssektoren*. Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av nevnte stortingsdokumenter med tilhørende vedtak. Departementet viser også til Forsvarsmaterielle instruks. Endringer eller tillegg i oppdrag og tildelinger i løpet av året vil bli formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev. Videre gir budsjettretningslinjer og krav for 2024 og påfølgende år ytterligere rammer for flerårig planlegging.

Forsvarssektorens overordnede samfunns mål er å verne om norsk suverenitet, territoriell integritet, våre demokratiske verdier og styresett og vår handlefrihet mot politisk, militært og annet press ved å bidra til å:

- Beskytte Norges befolkning, territorium, sentrale samfunnsfunksjoner og infrastruktur mot trusler, anslag og angrep fra både statlige og ikke-statlige aktører.
- Forhindre væpnet konflikt og fremveksten av trusler mot norsk og alliert sikkerhet.
- Fremme fred, stabilitet og videre utvikling av den internasjonale rettsorden.
- Forsvare Norge og allierte mot trusler, anslag og angrep i en alliert ramme.

Forsvarsektorens overordnede samfunns mål realiseres i rammen av forsvarskonseptet gjennom Forsvarets oppgaver, innenfor tilhørende ambisjonsnivå og fastlagte rammer. Forsvarskonseptet beskriver hvordan forsvar av Norge skjer langs tre hovedlinjer: Den nasjonale forsvarsevnen, det kollektive forsvar i NATO og bilateralt samvirke og forsterkningsplaner med nære allierte. De tre hovedlinjene understøttes av et moderne og forberedt totalforsvar. Forsvaret av Norge skal innrettes slik at nasjonal og alliert innsats gir gjensidig forsterkende og samtidig effekt for norsk sikkerhet.

Langsiktig måloppnåelse forutsetter at Forsvarsmateriell evner å modernisere virksomheten. Det innebærer blant annet å integrere relevante bærekrafttema, ny teknologi, innovasjon og prosessforbedringer i hele spekteret av virksomheten. Forsvarsmaterielle ledelse, samhandlingsprosesser, insentiver og organisasjonskultur må muliggjøre en slik integrering.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Forsvarsmateriell skal utføre. Der ikke annet er sagt, forutsettes det at løpende virksomhet og tidligere gitte oppdrag videreføres i samsvar med gjeldende regelverk og oppdragsbeskrivelser. Det forutsettes også at Forsvarsmateriell løpende bistår departementet ved oppdukkende behov og spørsmål innenfor etatens ansvarsområde.

2. Helhetlig styring av forsvarssektoren

Forsvaret er et av statens viktigste virkemidler for å sikre suverenitet og trygghet for innbyggerne. I dag fører krig, stormaktsrivalisering, klimaendringer og teknologiske endringer til uforutsigbarhet og ustabilitet i Norges omgivelser. Vi trenger derfor en effektiv forsvarssektor som optimaliserer egne ressurser og som responderer raskt på endringer i trusselbildet. Regjeringen vil på bakgrunn av dette styrke forsvarsevnen. Ut over budsjettmessige økninger dreier det seg om at sektoren skal omstilles til å ta raskere beslutninger, få et mer kunnskapsbasert grunnlag for beslutningene som tas, og at Forsvaret skal evne å anbefale helhetlige omprioriteringer i tråd med endringer i omgivelsene.

Forsvarssektoren preges av dyktige fagpersoner som ønsker det beste for norsk forsvarsevne. Samtidig er ikke gjennomføringsevnen tilstrekkelig slik det fungerer nå.

Innenfor rammen av regjeringens tillitsreform vil FD i tiden fremover vurdere og iverksette endringer i styring og innretning av sektoren slik at Norge kan få mer forsvarsevne ut av de ressursene vi har. Målet med endringene er en mer effektiv forsvarssektor som har styrket evnen til å møte trusselbildet og til å innfri politiske målsetninger. Det betyr at vi behøver profesjonelle etater med høy modenhet som handler kunnskapsbasert og verdibasert, i tillegg til et departement som tenker helhetlig, for vårt felles beste.

Et viktig prinsipp for endringene er at forsvarssjefen og øvrige etatsledere i større grad skal kunne ansvarliggjøres for egen virksomhetsutvikling og virksomhetsstyring. Det innebærer at Forsvaret må ha en tydeligere og sterkere rolle i planlegging av egen virksomhet og prioritering av egne innsatsfaktorer og aktiviteter. En forutsetning er at forsvarssjefen utvikler sin egen militærstrategiske planstab som evner å utvikle, planlegge og styre alle ressursområder og aktiviteter basert på mål gitt av departementet, samt være en tydelig premissgiver og bestiller ovenfor de tre øvrige etatene.

Dette vil kreve endringer i sektorens plan- og styringsprosesser, herunder strukturplanlegging, planlegging og styring av investeringsporteføljen, personellpolitikk og strategisk HR, forskning og utvikling, samt innovasjon. Økt ansvar til Forsvaret må ledsages av tyngre og mer variert kompetanse, profesjonalisering av intern virksomhetsutvikling, styrket internkontroll og økt modenhet. Hensikten er å få mer ut av ressursene vi har til rådighet og det forventes at hele sektoren bidrar inn i dette arbeidet.

3. Hovedutfordringer og prioriteringer 2023

Den negative sikkerhetspolitiske utviklingen vi har sett de siste årene fortsetter. Krigen i Ukraina har endret de sikkerhetspolitiske rammebetingelser også i Norges nærområder, og forholdet til Russland vil i lang tid fremover være krevende. Den militære situasjonen i nordområdene vil kunne få økt oppmerksomhet både på vestlig og russisk side.

Finsk og svensk NATO-medlemskap endrer dynamikken i vår del av Europa. Det åpner nye arenaer for samarbeid, avskrekking og forsvar, samtidig som vi på kort sikt må være forberedt på økt spenning.

I utarbeidelsen av Meld. St. 10 (2021-22) ga denne regjeringen sin vurdering av status i gjennomføringen av vedtatt langtidsplan og sine politiske prioriteringer for endringer, status og tiltak i forsvarssektoren. Gjennom Prop.1 S har denne regjeringen omprioritert for at Forsvaret gis bedre rammer for å løse oppgavene her og nå, og for å bedre legge til rette for en videre styrking. For å understøtte den planlagte utviklingen innenfor beredskap og daglige operasjoner er det i 2023 omprioritert midler i sektoren fra materiellinvesteringer til drift. Dette med spesielt henblikk på å styrke evnen til situasjonsforståelse og tilstedeværelse, særlig i nord, og økt beredskap for reaksjonsevne og styrket utholdenhet i rammen av fastlagte klartider. Gitt den sikkerhetspolitiske utvikling forventes behovet for nasjonal tilstedeværelse å bli forsterket av økt alliert aktivitet i våre områder. Regjeringen mener at personell er Forsvarets viktigste ressurs, og personellet i Forsvaret skal ha gode arbeids- og boforhold. Videre er det avdekket et kompetansegap for den videre styrkingen av Forsvaret. Det er i 2023 derfor lagt opp til å forsere personellopptrappingen i langtidsplanen, øke vedlikehold av personellrelatert EBA, styrke Heimevernet med flere folk og mer øving og å øke inntaket på Forsvarets skoler

Manglende effektivisering og gjennomføringsevne i sektoren, økte priser og at krigen i Ukraina har lagt press på forsvarsindustrien og leverandører, gjør samlet at det i 2023 ikke lar seg gjøre å øke investeringstakten like mye som langtidsplanen forutsetter. For på sikt å realisere de langsiktige målsettingene i vedtatt langtidsplan er det helt nødvendig at forsvarssektoren i 2023 prioriterer arbeidet med å kunne realisere effektiviseringsgevinster ved nye og bedre måter å drifte Forsvaret, øvrige etater, og samhandling mellom etater i sektoren. Forsvarssektorens evne til å utnytte ny

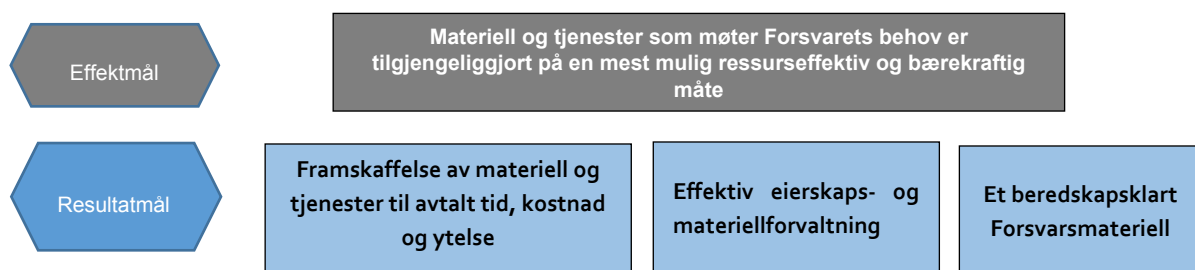
teknologi er også avgjørende både for utviklingen av nasjonal operativ evne og for virksomhetsutviklingen i Forsvaret. Over tid har forsvarssektoren hatt et forbedringspotensial knyttet til IKT-styring, kompetanse og modenhet på organisatorisk nivå. Det er også utfordringer knyttet til IKT-sikkerheten. Modernisering og utvikling av IKT vil derfor være prioriterte områder i styringsdialogen mellom departementet og etatene i 2023. Forsvarsmateriell skal i 2023 prioritere arbeidet med:

- Anskaffelser til internasjonale operasjoner, og donasjoner og bistand til Ukraina.
- Fremdriften i materiellanskaffelser skal styrkes, spesielt der det er utfordringer og forsinkelser, blant annet i tidlig fase og overføring av materiell til Forsvaret.
- Modernisering og effektivisering, herunder digitalisering og oppfølging av teknologiutvikling. Det skal legges stor vekt på å videreutvikle Forsvarsmateriell til en mer effektiv organisasjon, med et bredt kompetansemangfold. Konsulentbruken skal i størst mulig grad minimaliseres.
- Samarbeid på tvers av sektoren, men også med andre sivile myndigheter og organer.
- Det strategiske samarbeidet med forsvarsindustri, internasjonale partnere, andre statlige virksomheter og øvrige næringsliv skal styrkes.
- Det skal utarbeides årlige tiltaksplaner, og oppdaterte tiltaksplaner for lenger sikt som støtter opp om FNs bærekraftsmål og regjeringens arbeid med å nå disse.

Det skal rapporteres på både kvantitative og kvalitative oppnådde resultater for de ovennevnte prioriterte områdene, som underbygges med et faktagrunnlag.

4. Forsvarsmateriells effekt- og resultatmål

Forsvarsmateriell skal bidra til å tilgjengeliggjøre materiell og tjenester på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte, i samsvar med Forsvarsmateriells effekt- og resultatmål.

Effekt mål: **Materiell og tjenester som møter Forsvarets behov er tilgjengeliggjort på en mest mulig ressurseffektiv og bærekraftig måte**

Forsvarsmateriells effekt mål er, som beskrevet, den overordnede samfunnseffekten etaten skal oppnå, og skal oppnås gjennom de tre resultatmålene. Forsvarsmateriell skal gjennomføre planlagte og besluttede fremskaffelser, forestå eierskaps- og materiellforvaltning inkludert gjennomføre avhendinger i tråd med strukturutviklinger i sektorens langtidsplan og i henhold til rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver og prosjekteier. For å oppnå dette må Forsvarsmateriell utarbeide gode planer og gjennomføre fremskaffelser til riktig tid, kost og kvalitet. For å kunne nå denne målsetningen er det også viktig at Forsvarsmateriell i sin rådgivningsrolle utfordrer bruker i valg av løsninger for å oppnå nøktern, effektivt og fleksibelt materiell og tjenester på en bærekraftig måte. I denne sammenheng bør det samarbeides og koordineres med FFI og andre FOU-miljøer.

Eierskapsforvaltningen skal legge til rette for at materiellet forblir sikkert, tilgjengelig, relevant og kostnadseffektivt. Forsvarsmateriell skal gi råd om utrangering samt avhende utrangert materiell på en mest mulig bærekraftig måte. Forsvarsmateriell skal videre støtte departementet og Forsvaret med materiellfaglig rådgivning/utredninger i sektorens langtidsplanlegging og gjennomføringsplanlegging. Forsvarsmateriell skal også ha egen beredskap knyttet til alvorlige hendelser i fredstid som etaten enten selv må håndtere, eller hvor etaten må bistå Forsvaret.

Forsvarsmateriell skal utøve sin virksomhet i fred, krise og krig, og skal således understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruksjer og retningslinjer innenfor beredskapsområdet. Verifikasjon av dette effektområdet gjøres, i tertialrapportene, etter en helhetlig vurdering av Forsvarsmateriells virksomhet, og samlet kvalitativ vurdering av underliggende resultatmål, med tilhørende føringer, styringsparameter og oppdrag, og andre kjente forhold.

4.1. Forsvarsmateriells resultatmål

Status for resultatmålene skal vurderes og rapporteres;

- i henhold til politisk vedtatt og finansiert operativ ambisjon og struktur.
- underbygges med tilstrekkelig kvantitative data og med tilstrekkelig analytisk vurdering.
- Dersom måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende skal det redegjøres for hva avviket skyldes og det skal rapporteres iverksatte og planlagte tiltak for å lukke avviket samt forventet tid for måloppnåelse.

Styringsparameterne som fremgår innunder hvert resultatmål, sammen med andre kjente forhold, skal fungere som indikatorer for å belyse måloppnåelse av resultatmålene.

4.1.1. Resultatmål 1: Fremskaffelse av materiell og tjenester til avtalt tid, kostnad og ytelse

Resultatmål 1	Fremskaffelse av materiell og tjenester til avtalt tid, kostnad og ytelse
Rapportering	Tertial- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal sikre tilstrekkelig ressursstøtte til planleggingen av investeringer være en aktiv rådgiver og levere underlaget til avtalt tid. Forsvarsmateriell skal fremskaffe materiellet til avtalt tid, kostnad og ytelse. Videre skal Forsvarsmateriell sikre god samhandling med forsvarssektoren forøvrig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsvarsmateriell skal gjennomføre godkjente materiellprosjekter/-programmer i tråd med rammer gitt i oppdrag fra oppdragsgiver og prosjekteier. Dette innebærer å gjennomføre fremskaffelser kostnadseffektivt, tidsriktig og til avtalt ytelse. • Det skal arbeides for å gjennomføre tids- og kostnadsstyrte prosjekter med et større innslag av kommersielt tilgjengelige materiell og løsninger som er kostnadseffektive i et livssyklusperspektiv, i henhold til Forsvarets behov og krav, og departementets forsvarsindustrielle vurderinger. • Forsvarsmateriell skal bidra til sektorens arbeid med å videreutvikle anskaffelse- og investeringsmodellen til den store variasjonen av systemer som skal anskaffes. Anskaffelsesstrategier bør derfor i større grad tilpasses behovet for mer smidige prosesser og raskere tilgang til moderne teknologi, materiell og tjenester. Handlingsrommet i PRINSIX skal utnyttes. • Forsvarsmateriell skal være rådgiver og bidragsyter for Forsvaret og Forsvarsdepartementet for porteføljeplanleggingen og konseptfasen i henhold til Retningslinjer for investeringer for forsvarssektoren. Det skal vektlegges å bidra til gode driftsløsninger, lavt klimaavtrykk, og 	

nøkterne, effektive og fleksible løsninger i et levetidsperspektiv, som bidrar til å støtte oppunder prosjektets resultat- og effektmål.

- Informasjonssystemer skal kunne godkjennes i henhold til sikkerhetslovens krav.
- Forsvarsmateriell skal ivareta Host Nation (HN) ansvaret for NSIP-prosjekter i Norge, herunder være gjennomførende enhet for NSIP-prosjekter innenfor egen enhet og oppdragsgiver til Forsvarsbygg for NSIP EBA-prosjekter. Dette behovet er forsterket i lys av NATO 2030-initiativet med forventet økning i antall fellesfinansierte prosjekter og økt fokus på infrastruktur til alliert mottak.
- Forsvarsmateriell skal intensivere arbeidet med økt strategisk samarbeid med forsvarsindustri, internasjonale partnere, andre statlige virksomheter og øvrig næringsliv for bedre og mer fleksibel utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Arbeidstakerorganisasjonene skal involveres i tråd med det lov- og avtaleverket som partene er bundet av. Det forutsettes at Forsvarsmateriell utøver medbestemmelse i tråd med de tariffoppliktelsene man har på en ryddig og god måte.
- Forsvarsmateriell skal gjennomføre tiltak som gjør det enklere for små og mellomstore bedrifter (SMB-er) å levere innenfor investeringsanskaffelsene.
- Forsvarsmateriell skal videreutvikle regimet for industrisamarbeid, og styrke dialogen med relevant industri, herunder små og mellomstore bedrifter (SMBer).
- Forsvarsmateriell skal videreutvikle samarbeid med Forsvaret, FFI og andre FoU-miljøer, nasjonalt og internasjonalt for at teknologiske muligheter kan utnyttes raskere, med økt innovasjonsevne, hvor EDF og DIANA vil være sentrale instrumenter.
- Forsvarsmateriell skal støtte planlegging og gjennomføring av EDF-prosjekter i samsvar med føringer gitt i supplerende tildelingsbrev nr. 13 2022 om støtte i f m Det Europeiske Forsvarsfondet.

Føringer fra Forsvarsdepartementet knyttet til industrisamarbeid og samarbeid med andre stater, NATO/ EU/NORDEFECO, eller andre sektorer, skal ivaretas.

Forsvarsmateriell skal støtte departementet etter behov i NATOs forsvarsplanleggingsarbeid (NATO Defence Planning Process, NDPP), som har til hensikt å bidra til at alliansen samlet sett kan bidra med kapabiliteter til kollektiv avskrekking og forsvar av medlemslandene.

Forsvarsmateriell skal disponere årlige tildelinger innen investering i materiell for å tilpasse fremdrift i porteføljen til gitte tildelinger og planrammer og sikre forventet fremdrift i henhold til mottatte oppdrag.

Årlig økonomisk tildeling og prioriteter nedfelt i tildelingsbrev, og prosjektenes gjennomføringsoppdrag, skal legges til grunn for porteføljehåndteringen.

Rapportering: Rapporteringen på målet skal gi en analytisk helhetlig vurdering og oppsummering av oppnådde resultater for ovennevnte føringer, resultat under styringsparametere og oppdrag, samt ev. andre kjente forhold av betydning for måloppnåelsen.

Det skal rapporteres til prosjekteier både på prosjekt- og programnivå.

Det skal videre redegjøres for:

- produksjon av beslutningsunderlag som også skal kvantifiseres og vurderes i f t plan.

- fremdrift i gjennomførings- og avslutningsfasen herunder kvantifisere fremdrift og avvik for planlagte milepæler i ulike faser, samt forpliktelsesgraden for år 0 og 4 år frem i tid,
  - påløpte gjennomføringskostnader .
- Det skal fremsendes kopi av porteføljerapportene som fremsendes Forsvaret.

	Styringsparametere til resultatmål 1
Rapportering	Tertial- og årsrapport
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bidra til og utarbeidelse av av beslutningsunderlag i h t planlagt fremdrift og enkelte sentrale milepæler underveis. 2. Milepælsoppnåelse for godkjente investeringsprosjekter i h t planlagt og avtalt fremdrift. 3. Tilfredsstillende forpliktelsesgrad for år 0 og 4 år frem i tid.

4.1.2.Resultatmål 2: Effektiv eierskaps- og materiellforvaltning

Resultatmål 2	Effektiv eierskaps- og materiellforvaltning
Rapportering	Tertial- og årsrapport
	<p>Forsvarsmateriell skal ivareta rollen fagmyndighet materiell, forestå teknisk og forvaltningsmessig godkjenning av materiell, ivareta materiellsikkerhet, eierskapsforvalte materiellet gjennom levetiden og tilrettelegge for kostnadseffektiv drift og avhending av materiellet. Dette skal bidra til at materiellet er sikkert, tilgjengelig og relevant slik at det understøtter Forsvarets operative evne og beredskap.</p> <p>Forbedringer innenfor eierskaps- og materiellforvaltning skal gi økonomiske gevinster for Forsvaret, samt intern ressursfrigjøring i Forsvarsmateriell. Videre vil det medvirke til en forbedret forvaltning av materiellet slik at tiltak blir iverksatt tidsriktig for å opprettholde materiellets sikkerhet, tilgjengelighet og operative/tekniske relevans. Bærekraft skal være en gjennomgående faktor i forvaltning og utfasing.</p> <p>Rapportering: Rapporteringen på målet skal gi en oppsummering av oppnådde resultater for ovennevnte føringer, resultater for styringsparametere, oppdrag samt andre kjente forhold. Det skal redegjøres for i hvilken grad materiellsystemene som er driftssatt i Forsvaret er teknisk og forvaltningsmessig godkjent. Videre om materiellsikkerheten er innenfor akseptabelt sikkerhetsnivå, slik at materiellets operative ytelsesevne opprettholdes. Det skal videre redegjøres for antall og utvikling i materiellsikkerhetspåbud og avvik ved tilsyn, samt status for utviklingen for utrangering og avhending av materiell og at dette skjer i h t regelverket.</p>

	Styringsparametere til resultatmål 2
Rapportering	Tertial- og årsrapport
<ol style="list-style-type: none"> 1. Materiellsystemene som er driftssatt i Forsvaret skal være teknisk og forvaltningsmessig godkjent. Materiellsikkerheten skal være innenfor akseptabelt sikkerhetsnivå, slik at materiellets operative ytelsesevne opprettholdes. Forsvarsmateriell skal holde oversikt over teknisk tilstand på hovedsystemer. 2. Det skal redegjøres for antall og utvikling i materiellsikkerhetspåbud, avvik fra tilsyn og resultat fra brukerundersøkelser, som skal være på akseptabelt nivå. 3. Forvalte materiellet og gjennomføre teknisk og forvaltningsmessig godkjenning og tilrettelegge for nøktern og kostnadseffektiv drift av materiellet i et levetidsperspektiv i form av kostnadsbesparelser og unngåtte kostnader og andre effekter som økt tilgjengelig, reduserte vedlikeholdsbelastninger, økt kapabilitet og andre typer forbedringer. Hvilke effektiviseringstiltak er innført i perioden og forventet effekt skal klargjøres. 4. Kostnadseffektiv og bærekraftig utrangering og avhending i tråd med vedtatt strukturutvikling i langtidsplanperioden, uttrykt i mengdeangivelse, inntekter og utgifter. Avhendingsprosessen skal gjennomføres uten avvik i regelverk, herunder eksportkontrollregelverket. 	

4.1.3. Resultatmål 3: Et beredskapsklart Forsvarsmateriell

Resultatmål 3	Et beredskapsklart Forsvarsmateriell
Rapportering	Tertial- og årsrapport
<p>Beredskapsklar er det nivå virksomheten til enhver tid må ha av operativ evne for at den skal kunne styrkeoppbygges i henhold til operative krav i løpet av klartiden. Det som må være forberedt og på plass i Forsvarsmateriell, i det daglige, for å gå fra beredskapsklar til klar i løpet av klartiden, må være håndtert. Det vises til eget vedlegg til tildelingsbrevet om krav til sektoren og Forsvarsmateriells klartider, som vil bli oversendt i egen ekspedisjon. FSJ er gitt utvidet koordinerende myndighet for beredskap i sektoren og han er kravstiller for de andre etatene. Forsvarsmateriell skal ha en beredskap i forhold til å håndtere alvorlige hendelser i fredstid enten alene eller sammen med Forsvaret, jf. eget oppdrag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forsvarsmateriell skal gjennom oppdaterte beredskapsplaner og gjennomføre relevante beredskapsforberedelser understøtte Forsvarets operative evne og beredskap i tråd med de krav som til enhver tid stilles gjennom sektorens instruksjoner og retningslinjer innenfor området, jf. også faseovergang i Arctic Guard. I Forsvarsmateriell skal etatens understøttelse av Forsvarets operative evne og beredskap inngå som en integrert del av Forsvarsmateriells virksomhetsstyring. <p>Rapportering: Forsvarsmateriell skal vurdere status, prognose og utvikling innenfor beredskap basert på ovennevnte punkter, og det må være en verifikasjon og test av beredskap, og hvorvidt beredskapskravene er godkjent og tilfredstilt. Deltakelse i beredskapsøvelser skal fremgå. Det skal redegjøres for tiltak vedrørende utilsiktede hendelser.</p>	

5. Forutsetninger for og forventninger til måloppnåelse

5.1. Modernisering og effektivisering

Oppdrag	Modernisering og effektivisering
Rapportering	Tertial- og årsrapport
<p>Gjennom målrettet moderniserings- og effektiviseringsarbeid skal Forsvarssektoren frigjøre minst 1,9 mrd. 2020 -kroner innen utgangen av 2024 til å videreutvikle og styrke forsvarssektoren. Forsvaret skal organisere og lede dette arbeidet, med støtte fra de andre etatssjefene.</p> <p>Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret med den kapasitet og innenfor de rammer Forsvaret legger opp til. Forsvarsmateriell skal bidra i Forsvarets arbeid med å etablere en felles HR leveransemodell for sektoren som understøtter etatenes behov for HR-tjenester i fred, krise og krig. Etaten skal være proaktiv overfor Forsvaret med å foreslå effektive tiltak som kan gjennomføres.</p> <p>Forsvarsmateriell skal forbedre bruken av digitale løsninger, både internt i forsvarssektoren så vel som i ekstern kommunikasjon med leverandørmarkedet og andre aktører i gjennomføring av sine anskaffelsesprosesser. Forsvarsmateriell skal samarbeide med Forsvarsdepartementet og Forsvaret for å forbedre investeringsprosessen, og oppnå en effektivisering av fremskaffelsesprosessen, blant annet gjennom sin rolle som prosjektansvarlig (PA).</p> <p>Anskaffelsesstrategier bør i større grad tilpasses behovet for mer smidige prosesser og raskere tilgang til moderne teknologi, materiell og tjenester. Handlingsrommet i PRINSIX skal utnyttes. Prosjektenes kompleksitet skal legges til grunn for valg av hvilke deler av prosessen som skal benyttes i gjennomføringen av det enkelte prosjekt. Dette for at nye løsninger raskere kan anskaffes, samt legge til rette for leveranser på delsystemnivå der det er hensiktsmessig. Samarbeidet med FFI og andre FoU-miljøer, nasjonalt og internasjonalt, skal også videreutvikles.</p> <p>Det er avgjørende at sektorens IKT-organisering innrettes slik at ønsket effekt av strategisk samarbeid med næringslivet, særlig i relasjon til MAST og Mime, oppnås.</p> <p>Forsvarsmateriell skal bidra til at det jobbes mot en gevinstrealisering for sektoren i 2023 akkumulert til omlag 1 490 mill. 2023-kroner. Forsvarsmateriell skal tydeliggjøre hva som er forbedret hittil i gjennomføringsåret, prognose for resten av gjennomføringsåret og planen for de enkelte år fremover for det Forsvarsmateriell har ansvar for internt og det som forventes oppnådd ved tiltak i Forsvarsmateriell som gir effektivisering hos Forsvaret.</p> <p>Det skal i langtidsperioden som et minimum realiseres gevinster iht de fastsatte gevinstrealiseringskrav, men det forventes også vesentlige innsparinger ut over dette.</p> <p>Søknader om bruk av omstillingsmidler innenfor modernisering og effektivisering for 2023 skal sendes Forsvaret, som koordinerer disse og sender de til departementet som en del av innspillet til Revidert nasjonalbudsjett for 2023 eller innspill til omgruppering 2023. Også søknader om bruk av</p>	

omstillingsmidler for tiltak som har gevinster av en mer kvantitativ karakter kan også fremsendes Forsvaret for koordinering.

Rapporteringen skal inneholde en status på følgende resultatkrav:

Forsvarsmateriell skal bistå Forsvaret i rapportering og redegjørelse for hovedinnhold, milepæler og risiko i plan for modernisering og effektivisering i sektoren, herunder å realisere forutsatte gevinster inneværende år, og i perioden 2021–2024. Planen skal inneholde en periodisert oversikt over regnskapsført og prognostisert gevinstuttak for de ulike tiltakene.

Rapporteringen til departementet skal gi en oppsummering av oppnådde resultater for krav og føringer for modernisering og effektivisering. Det skal videre gjøres en årlig kvalitativ vurdering av hvordan Forsvarsmateriell utnytter tilgjengelig moderne teknologi og digitale løsninger, sett opp mot sivil sektor, andre nasjoner, og hva som finnes tilgjengelig på markedet.

Forsvarsmateriell skal rapportere i to dimensjoner:

1. intern modernisering og effektivisering (med status, planer og prognose)
2. tilrettelegging for gevinster som realiseres i andre deler av forsvarssektoren.

5.2. FNs bærekraftsmål

Oppdrag	Bærekraft
Rapportering: Første tertialrapport og årsrapport	Rapporteringsformat: Kort beskrivelse av status
<p>Regjeringens handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030, jf. Meld. St. 40 (2020-2021) skal ligge til grunn for sektorens arbeid.</p> <p>FMA skal støtte Forsvaret som er koordinerende etat opp mot FD i utviklingen av sektorens handlingsplan for bærekraft.</p> <p>FDs vil diskutere en plan for arbeidet med bærekraft fremover og etatene skal gi innspill til prioritering av konsulentstøtte, herunder behov for konsulentstøtte i sitt arbeid.</p> <p>FD vil kunne komme tilbake til etatene med eventuell ytterligere innramming av bærekraftsarbeidet etter hvert som fagavdelingene i FD utvikler sitt målarbeid.</p> <p>Bistand til FDs målarbeid ifm. kommende LTP</p> <p>Etatene vil ha en avgjørende rolle som rådgivere for FD i FDs arbeid med den nye langtidsplanen, og skal bistå FD inn i det helhetlige arbeidet med situasjonsforståelse, hypotesearbeid og målutforming, også utover LTP-perioden, blant annet gjennom deltakelse i workshops, jfr. FMR-mandatet.</p>	

Rapportering:

- Etatene skal rapporte status på integrering av bærekraftshensyn i egen etat samt på status og bidrag i sektoren samarbeid på området, med status på prioriteringer, målsetninger og tiltak innenfor samtlige bærekraftsdimensjoner.

Særskilt om klima og miljø

- FMA skal bidra til implementeringen av sektorens klima- og miljøstrategi gjennom å vurdere og lede tiltak som tilfaller etaten i sektorens handlingsplan for oppfølging av klima- og miljøstrategien.

Særskilt om likestilling og mangfold

- FMA skal redegjøre for de viktigste prioriteringene og tiltakene i en helhetlig plan for utvikling og implementering av mangfold, likestilling og kjønnsperspektiv i etaten.

5.3. Forebyggende sikkerhet

Oppdrag	Vurdering av sikkerhetstilstanden
Rapportering	Første tertialrapport
Forsvarsmateriell skal ivareta sikkerhetstilstanden i egen organisasjon.	
Rapportering: Forsvarsmateriell skal sende frem en egen rapport til departementet om sikkerhetstilstanden i egen organisasjon i henhold til vedlegg 2 <i>Rapport om sikkerhetstilstanden</i> .	

Oppdrag	Sikkerhetsgodkjenning av informasjonssystemer
Rapportering	Tertial- og årsrapport
Forsvarsmateriell skal gjennomføre nødvendige tiltak for å sikre et forsvarlig sikkerhetsnivå for Forsvarets skjermingsverdige informasjonssystemer, styrt av Forsvarets prioriteringer.	
Rapportering: Forsvarsmateriell skal rapportere status på fremdrift for de avtalte og planlagte tiltak som Forsvarsmateriell har ansvaret for, med en kortfattet kvalitativ vurdering av fremdrift, underbygget med kvantitative data, gjennomføringsrisiko og effekt.	

Oppdrag	Kartlegging og sikring av skjermingsverdige informasjonssystemer
Rapportering	Første tertialrapport og årsrapport
Rapporteringsformat:	Kort kvalitativ redegjørelse for status i gjennomføring av kartlegging og vurdering.
Forsvarsmateriell skal kartlegge sine skjermingsverdige informasjonssystemer iht. sikkerhetsloven med forskrifter. Dette forutsetter at etaten har oversikt over informasjonssystemene den benytter og systemenes bruksområder. Det skal gjennomføres risikovurderinger som skal legges til grunn	

for fastsetting av forsvarlig sikkerhetsnivå for informasjonssystemene, og sikkerhetstiltak skal iverksettes for å oppnå et forsvarlig sikkerhetsnivå.

Rapportering: Forsvarsmateriell skal rapportere om status for kartlegging av skjermingsverdige informasjonssystemer, gjennomføringen av verdi- og risikovurderinger og status for sikring av systemene.

5.4. Internkontroll og virksomhetsstyring

Oppdrag	Internkontroll og virksomhetsstyring
Rapportering	Tertialrapport og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal styrke og forbedre egen virksomhetsstyring og internkontroll, basert på egenart, risiko og vesentlighet. Struktur og virksomhet skal være kostnadseffektivt og arbeidet skal utføres i samsvar med gjeldende lover og regler. Forsvarsmateriells rapportering skal være pålitelig, konsistent og presis. Forsvarsmateriell må ha en sterk evne til å forebygge, avdekke og korrigere vesentlige avvik.</p> <p>Forsvarsmateriell skal fortløpende følge opp og igangsette tilstrekkelige tiltak i de saker som Riksrevisjonen adresserer gjennom Dokument 1 og forvaltningsrevisjoner (Dokument 3).</p> <p>Rapportering: Etaten skal redegjøre for status for arbeidet med å følge opp Riksrevisjonens merknader, og rapportere på eventuelle avvik i oppfølgingen i henhold til fastsatt plan, årsaker til avvik, samt nødvendige tiltak, i første og andre tertialrapport. Forsvarsmateriells vurderinger av når merknadene fra Riksrevisjonen antas å være utkvittert, skal fremgå av rapporteringen.</p> <p>Forsvarsmateriell skal i tertial- og årsrapporten gi en overordnet tilstansvurdering av etatens internkontroll, herunder om det er avdekket vesentlige svakheter i etatens internkontroll og hvilke tiltak som eventuelt er iverksatt for å bedre denne.</p>	

5.5. Personell og kompetanse

Oppdrag	Balansert personell- og kompetansestruktur
Rapportering	Tertial- og årsrapport
<p>Forsvarsmateriell skal tilpasse organisasjonen for å understøtte forsvarssektorens materiellanskaffelser og materiellforvaltning raskere og mer effektivt.</p> <p>Kompetansesammensetningen i Forsvarsmateriell skal tilpasses Forsvarets kompetanseproduksjon av militær kompetanse som følge av ny militær ordning og kompetansebehov knyttet til nye typer materiell og teknologi. Forsvarsmateriell skal støtte Forsvaret med teknisk kompetanse. Militær kompetanse skal prioriteres til områder der det er vanskelig å finne sivil kompetanse som kan dekke behovet. Forsvarsmateriell skal sørge for kunnskap innen bærekraft blant sine ansatte.</p> <p>Forsvarsmateriell skal følge opp egen plan for konvertering av militære stillinger, særlig innenfor støttefunksjoner som økonomi, virksomhetsstyring, IKT og HR samt prosjektledelse og andre lederstillinger. Konvertering av slike stillinger skal skje ved personellavgang (turnover).</p>	

Forsvarsmateriell skal redegjøre for effektforbedring av økning i tilførte midler for årsverksøkning innenfor investering og materiellforvaltning.

Videre skal Forsvarsmateriell:

- redusere andelen militære stillinger ned mot 20 % samlet sett innen utgangen av 2025. Reduksjon av den militære stillingsstrukturen skal gjennomføres i forbindelse med personellavgang (turnover), og forutsettes gjennomført fortløpende.

- øke andelen spesialister blant militært tilsatte

- Innen 2025 skal antall stillinger på hvert av gradsnivåene generalmajor, brigader og oberst i forsvarssektoren reduseres med 25 pst. Forsvarsmateriell skal bidra i dette arbeidet og gradstrukturen i Forsvarsmateriell skal utvikles i tråd med utviklingen i Forsvaret.

- nødvendige tiltak for å øke og forvalte kompetansemangfoldet skal videreføres i 2023.

Rapportering: Forsvarsmateriell skal gi en kvantitativ og kvalitativ vurdering av fremdrift i f t ovennevnte krav.

5.6. Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad

Oppdrag	Oppfølging av tilrådninger etter havariet med KNM Helge Ingstad
Rapportering	Andre tertialrapport og årsrapport
<p>Etter ulykken til fregatten KNM Helge Ingstad har det vært gjennomført en rekke interne og eksterne undersøkelser. Sjøforsvarets interne rapport, PWCs rapport, Statens Havarikommisjons rapport nr. 1 og 2 og Arbeidstilsynets rapport har alle identifisert læringspunkter og kommet med konkrete tilrådninger for videre oppfølging på etats- og departementsnivå.</p> <p>Rapportering: For å verifisere at tilrådingene er fulgt opp, skal FMA rapportere status på oppfølgingen av tilrådingene. Rapporteringen i 2023 skal være i tertialrapport 2. Den skal være i tråd med mal fra supplerende tildelingsbrev nr. 1 2021, hvor dette oppdraget ble gitt første gang.</p> <p>Rapporteringen skal inneholde en overordnet beskrivelse av hvilke tiltak som er utført. Der det vurderes hensiktsmessig, kan det inkluderes en referanse til dokumentasjon. For tiltakene som pr. i dag ikke er fulgt opp i tilstrekkelig grad, skal det inkluderes forventet tidspunkt for gjennomføring av tiltaket. Dersom FMA i prosessen har vurdert at tiltaket bør følges opp på en annen måte enn granskningsrapportene har kommet frem til, skal dette også redegjøres for i rapporteringen.</p>	

6. Fellesføringer

6.1. Lærlingeplasser skal stå i rimelig forhold til virksomhetens størrelse

Statlige virksomheter skal ha lærlinger knyttet til seg, der antall lærlinger skal stå i et rimelig forhold til størrelsen på virksomheten. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. Forsvarsmateriell skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall lærlinger kan økes. Alle statlige virksomheter skal være tilknyttet opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Forsvarsmateriell vurderer å ta imot studenter i tråd med intensjonene i arbeidslivsmeldingen, jf. Meld. St. 16 (2020-2021).

I årsrapporten for 2023 skal virksomheten rapportere følgende: Antall lærlinger, om det er vurdert å øke tallet på lærlinger og eventuelt innenfor hvilke fag, samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Forsvarsmateriell skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må gjøre rede for årsakene til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene. Videre vises det til til handlingsplan for lærlinger i forsvarssektoren.

6.2. Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet, og følger de almenne prinsippene for stying i staten. Forsvarsmateriell skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder hvor det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Forsvarsmateriell skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, inkludert iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten hvor en benytter konsulenter i særlig grad, skal en omtale bakgrunnen for dette nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjontjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

6.3. Økt bruk av fjernarbeid som kan styrke lokale fagmiljø og gi distriktpolitisk gevinst

Forsvarsmateriell skal vurdere muligheten for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktpolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også ver aktuelt for allere ansatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet til å tilhøre et kontorfellesskap der dette er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette begrunnes særskilt. Eksempel på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Forsvarsmateriells ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i virksomheten etter drøfting med ansatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Forsvarsmateriell skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt redegjøres for årsakene til dette.

Departementene skal sammenfatte rapportene for sine virksomheter. Kommunal- og distriktsdepartementet skal på grunnlag av disse gjøre en samlet vurdering av erfaringer med slikt desentralisert arbeid i statlige virksomheter.

7. Styringsdialog og frister i budsjettprosessen i 2023

7.1. Risikovurderinger og rapportering i 2023

Forsvarsmateriells risikovurderinger er en viktig del av styringsdialogen med departementet. Forsvarsmateriells overordnede risikovurdering skal sendes departementet sammen med tertialrapporteringen. Risikoreduserende tiltak innenfor etatens fullmakter skal synliggjøres og iverksettes, og det skal drøftes hvorvidt restrisikoen er akseptabel.

Øvrige krav til rapporteringen fremgår av Forsvarsmateriells instruks, samt av reglement for økonomistyring i staten. Det vises også til DFØs veileder for årsrapportering.

Som det fremgår av styringskalenderen, skal Forsvarsmateriell i budsjettåret levere to tertialrapporter, samt en årsrapport.

7.2. Styringskalender: Tentative frister og milepæler i 2023

13. januar 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
20. januar 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
27. januar 2023	Frist for forklaringer til statsregnskapet for 2022
10. februar 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
17. februar 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
17. februar 2023	Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2023
28. februar 2023	Frist for oversendelse av tredje tertialrapport for 2022, samt oppdaterte risikovurderinger for 2023
10. mars 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
15. mars 2023	Frist for oversendelse av årsrapport
17. mars 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
14. april 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
medio april 2023	Etatsstyringsmøte om årsrapport for 2022
21. april 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
28. april 2023	Frist for innspill til nye investeringstiltak for materiell og EBA
2. mai 2023	Frist for etatssjefens budsjettinnspill for gjennomføringsåret 2024
12. mai 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
22. mai 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
31. mai 2023	Frist for første tertialrapport og oppdaterte risikovurderinger
8. juni 2023	Frist for foreløpig rapportering om kjente behov for bevilgningsendringer i andre halvår
9. juni 2023	Tentativt: Ekstraordinært etatsstyringsmøte om IKT
16. juni 2023	Tentativt: Ekstraordinært etatsstyringsmøte om modernisering og effektivisering
ultimo juni 2023	Etatsstyringsmøte om første tertialrapport
4. august 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
11. august 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
Ultimo august 2023	Foreløpig tildelingsbrev for 2024 sendes ut

Ultimo august 2023	Forslag til oppdatert investeringsplan sendes ut for konsekvensvurdering av Forsvaret
1. september 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
1. september 2023	Frist for innspill til omgruppering 2023
8. september 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
29. september 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
29. september 2023	Frist for andre tertialrapport og oppdaterte risikovurderinger for 2023
Ultimo september	Frist for Forsvarsmateriells innspill til tildelingsbrev for 2024
6. oktober 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
Primo oktober	Prop. 1 S (2022–2023) legges frem
13. oktober 2023	Tentativt: Ekstraordinært etatsstyringsmøte om modernisering og effektivisering
13. oktober 2023	Frist for etatenes vurdering av forslag til oppdatert investeringsplan
27. oktober 2023	Tentativt: Ekstraordinært etatsstyringsmøte om IKT
ultimo oktober 2023	Etatsstyringsmøte om andre tertialrapport
3. november 2023	Tentativt: Ekstraordinært etatsstyringsmøte om modernisering og effektivisering
24. november 2023	Tentativt: Fagmøte om IKT
1. desember 2023	Tentativt: Fagmøte om modernisering og effektivisering
Medio desember	Stortinget behandler Prop. 1 S (2023–2024)
Ultimo desember	Investeringsplan for forsvarssektoren sendes ut
Innen 31. desember 2023	Tildelingsbrev sendes ut etter stortingsbehandling av Prop. 1 S (2023–2024)
xx. januar 2024	Frist for forklaringer til statsregnskapet 2023
15. mars 2024	Frist for oversendelse av årsrapport for 2023, inkl. gradert vedlegg, samt risikovurderinger for 2023 og 2024

8. Budsjettrammer for 2023

På bakgrunn av fremlagte Prop. 1 S (2023–2024) og tilleggsnummeret, og med forbehold om Stortingets vedtak og eventuelle endringer stilles følgende midler til disposisjon for Forsvarsmateriell i 2023 (alle tall i tusen kroner):

Utgift/Inntekt	Kapittel	Post	Kapittelnavn	Totalt
Utgift	1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	2 076 281
		Post 44	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	147 540
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	19 402 852
		Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	470 000
		Post 75	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	123 208

Utgift Totalt				22 219 881
Inntekt	4760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	33 519
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	1 486 933
		Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	470 000
Inntekt Totalt				1 990 452
Totalsum				20 229 429

Kampflys andel av tildelingen er angitt i avsnittet nedenfor.

Ekstra arbeidsgiveravgift

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023), pkt. 5.1.4, sist avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Statsbudsjettet (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett for 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.» Forsvarsmateriell må derfor i sitt innspill til revidert nasjonalbudsjett spille inn merutgifter knyttet til økt arbeidsgiveravgift.

Nærmere om bevilgningen under enkelte poster:

Tildelingsøkning på kapittel 1760 post 01 skal også dekke utvidede oppgaver ifb. det Europeiske forsvarsfondet (EDF)

Bevilgningen til kampflyprogrammet er inkludert i tildelingen på kapittel 1760 slik:

Utgift/Inntekt	Kapittel	Post	Kapittelnavn	Totalt
Utgift	1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	89 000
		Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	7 829 000*
Utgift Totalt				7 918 000
Inntekt	4760	Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	0
Inntekt Totalt				0
Totalsum				7 918 000

* 183 mill. kroner til produksjonsavtale F-35 inngår i dette beløpet

8.1. Økonomirapportering

Forsvarsmateriell skal legges til rette for at budsjett og forbruk til kampfly fortsatt kan holdes adskilt fra øvrig drift og investeringer, og fremgå av månedsrapporteringen, slik at departementet fortsatt kan rapportere på samlede utgifter til nye kampfly med baseløsning.

Kontantregnskapet rapporteres hver måned med økonomistatus inkludert prognose og endringsforklaringer for årsresultat, rapportert pr. kapittel og post, herunder risiko og risikoreduserende tiltak. Kontantregnskapet skal i 2023 rapporteres i hver tertialrapport, og sammen med virksomhetsregnskapet. Kampfly rapporteres særskilt i kontantregnskapet og virksomhetsregnskapet.

Akkumulert gjennomføringskostnad for henholdsvis investering og materiellforvaltning skal redegjøres for i gradert vedlegg til årsrapporten.

Basert på virksomhetsregnskapet skal følgende nøkkeltall rapporteres sammen med regnskapet hvert tertial:

1. Antall årsverk skal være i henhold til Statens personalhåndbok (PM 2019-13) som gjelder for alle statlige foretak fra 2020.
2. Ukurans i forhold til totalt varelager i prosent. Ukurans skal også kunne splittes opp på den delen som bare gjelder prisjustering og den delen som gjelder at materiell må kastes på grunn av f. eks. ødelagt, gått ut på dato, feilkjøp, endret strategi slik at materiellet ikke lenger skal brukes.

Virksomhetsregnskapet rapporteres med regnskapsanalyse i 2. og 3. tertialrapport.

9. Delegering av fullmakter

9.1. Merinntektsfullmakt

Gjennom Stortingets behandling av Innst. x S (2022–2023) til Prop. 1 S (2022–2023), har Forsvarsdepartementet fått fullmakt til benytte alle merinntekter i 2023 til å overskride enhver utgiftsbevilgning under Forsvarsdepartementet med unntak av inntekter fra militære bøter. Forsvarsmateriell kan på den bakgrunn bruke merinntekter ved salg av varer og tjenester med motsvarende merutgifter, på postene 01. I tillegg kan Forsvarsmateriell nytte inntekter for dekning av utgifter til inntektsservelse, når dette er dokumentert. Disponering av reelle merinntekter besluttet av Forsvarsdepartementet. Prognoser for reelle merinntekter skal rapporteres månedlig sammen med regnskapet.

Inntekter ved salg av større materiell kan i 2022, etter samråd og avklaring med departementet, benyttes med inntil 75 pst. til overskridelse av bevilgningen under kapittel 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold. Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kapittel 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

9.2. Fullmakt til nettobudsjettering av salgsomkostninger

For 2023 kan Forsvarsmateriell trekke salgsomkostninger ved salg av materiell fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kapittel 4760, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, inntekter.

I dette ligger at Forsvarsmateriell for 2023 kan benytte salgsinntekter til forberedelser til fremtidig avhending, herunder destruering av materiell, miljøkartlegging og -opprydding.

9.3. Investeringsfullmakter

Forsvarsmateriell kan for 2023:

- Starte opp og gjennomføre materiellprosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra Forsvarsdepartementet.

- Starte opp og gjennomføre materiellinvesteringsprosjekter med en kostnadsramme under 500 mill. kroner etter oppdrag fra prosjekteier. Fullmakten avgrenses i forhold til digitaliseringsprosjekter som har en terskelverdi på 300 mill kr for krav om ekstern kvalitetssikring og hvor oppstart styres av FD.
- Nytte Forsvarsmateriells tildeling på kapitlene 1760 post 45, på prosjekter etter mottatt oppdrag gitt for enkeltprosjekter fra prosjekteier eller fra Forsvarsdepartementet.
- Belaste utgiftsbevilgninger for bestilling gjennom NSPA (NATO SUPPORT and Procurement Agency), andre internasjonale organisasjoner eller andre lands myndigheter fra det tidspunkt materiell blir bestilt, selv om levering først skjer senere i budsjettåret eller i et etterfølgende budsjettår.

9.4. Bestillingsfullmakter

Kapittel	Post	Kapittelnavn	Totalt mill. kroner
1760	Post 01	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	1 100
1760	Post 44	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	220
1760	Post 45	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	103 820
1760	Post 48	Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold	470

9.5. Fullmakt til å behandle erstatningskrav for tingskader

Forsvarsdepartementet viser til Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-01/2017 samt skriv fra Forsvarsdepartementet med referanse 2015/3612-10. Fullmakt til å belaste posten statens erstatningsansvar kapittel 471, post 71 stadfestes for 2023.

10. Statistikk

Forsvarsmateriell skal i årsrapporten rapportere på:

- Årsverk fordelt på ulike personellkategorier: kvinneandel, samlet for etaten, fordelt på militære og sivile.
- Spesielt for militære stillinger i etaten: gradsfordeling fordelt på kjønn og alder, fordeling OR/OF i etaten fordelt på kjønn.
- Oversikt over antall meldte saker om mobbing- og seksuell trakassering. Oversikten skal inkludere antall hendelser rapportert i linjen, varslingssaker, anmeldelser og refselsler.
- Antall læringer, samlet og fordelt på kategori (militær/sivil), kjønn og fag.

Oversikt over dødsfall og alvorlige skader.

- Brukt av midler på FoU og innovasjon, brutt ned på hovedkategorier av formål.

11. Vedlegg

1. Klartider
2. Rapport om sikkerhetstilstanden